(इंग्रजी टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

महाराष्ट्र राज्य आणि अन्य
विरुद्ध
डॉ. एस. एस. श्रीवास्तव आणि अन्य
१० फेब्रुवारी ,१९९७
[न्यायमूर्ती- के. रामास्वामी आणि जी. टी. नानावटी]

प्रशासकीय न्यायाधिकरण अधिनियम, १९८५:

केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरण- वरिष्ठ आणि कनिष्ठ प्रशासकीय श्रेणीत पदोन्नतीसाठी अर्जदाराचा विचार करण्याचे सरकारला अंतरिम निर्देश देणाऱ्या कर्मचाऱ्याच्या अर्जावर न्यायाधिकरणाचे अधिकार - सरकारने कर्मचाऱ्याच्या प्रकरणाचा विचार केला आणि तो पदोन्नतीसाठी योग्य नसल्याचे आढळून आले- कर्मचाऱ्याद्वारे अवमान याचिका दाखल - न्यायाधिकरणाने सरकारला निर्देश दिले की, कर्मचाऱ्याला उक्त श्रेणीत पदोन्नती मिळण्यासाठी त्याच्या योग्यतेचा विचार करावा; हा आदेश अंतरिम उपाय म्हणून असेल आणि कर्मचारी थकबाकीचा हक्कदार असेल - अधिनिर्णित, न्यायाधिकरणाने निर्देशित केल्याप्रमाणे, कर्मचाऱ्याच्या प्रकरणाचा विचार करण्यात आला आणि तो वरिष्ठ वेतन श्रेणीसाठी पात्र नसल्याचे आढळून आले, सरकारने घेतलेल्या भूमिकेच्या पार्श्वभूमीवर न्यायाधिकरणाने गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा निर्णय घेतला पाहिजे- न्यायाधिकरणाने गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा विचार करण्यापूर्वीच निर्देश

देण्यात आपल्या अधिकाराचा भंग केला - न्यायाधिकरणाचा आदेश बाजूला सारण्यात आला - न्यायाधिकरण गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा निर्णय घेईल.

दिवाणी अपील न्यायाधिकार क्षेत्र: दिवाणी अपील क्रमांक ९८६/१९९७.

केंद्रीय प्रशासकीय न्यायाधिकरण, मुंबई खंडपीठाच्या अवमान याचिका (सी. पी.) क्रमांक ३५/१९९६ मधील दिनांक १७.१०.९६ च्या न्यायनिर्णय आणि आदेशावरून.

अपीलकर्त्याची बाजू डी. एम. नारगोलकर यांनी मांडली.

उत्तरवादींनी बाजू व्यक्तिशः मांडली.

न्यायालयाने खालील आदेश दिला :

अनुमती दिली.

आम्ही अपीलकर्त्यांचे विद्वान वकील आणि उत्तरवादींनी व्यक्तिशः मांडलेली बाजू ऐकली आहे.

विशेष अनुमतीद्वारे हे अपील न्यायाधिकरणाने अवमान याचिका क्र. ३५/१९९६ मध्ये प्रलंबित मूळ अर्ज (ओ. ए.) क्र. ९४/११५६ दिलेल्या आदेशावरून उद्भवते. न्यायाधिकरणाने अंतरिम निर्देश जारी केले होते की, "अशा परिस्थितीत, आम्ही अंतरिम उपाय म्हणून उत्तरवादींना आदेश प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या कालावधीत नियमांनुसार अर्जदाराचा

वरिष्ठ आणि कनिष्ठ प्रशासकीय श्रेणीत विचार करण्याचे निर्देश देतो. त्यानुसार, वरील बाबी लक्षात घेऊन किरकोळ याचिका (एम. पी.) क्र. ११/९६ निकाली काढली जाते. उत्तरवादींना दिनांक १४.३.१९९६ पर्यंत सुधारित दिवाणी अर्जावर त्यांचे उत्तर दाखल करण्याचे निर्देश दिले आहेत. हे प्रकरण दिनांक १४.३.१९९६ रोजी नागपूर येथील निबंधकासमोर ठेवावे. "अपीलकर्त्यांनी असे नमूद केले आहे की त्यांनी दिनांक ७ जून १९९६ रोजी प्रकरणाचा विचार केला आहे आणि तो या वरिष्ठ वेतन श्रेणीसाठी योग्य नसल्याचे आढळले आहे. त्यानंतर, उत्तरवादीने न्यायाधिकरणात अवमान याचिका दाखल केली आणि न्यायाधिकरणाने आक्षेपित आदेश पारित केला ज्याचा संबंधित भाग खालीलप्रमाणे आहेः

> " ...... राज्य सरकारने हा आदेश जारी केल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या आत नियमांनुसार काटेकोरपणे योग्य तारखेपासून कनिष्ठ प्रशासकीय श्रेणीत पदोन्नती मिळण्यासाठी अर्जदाराच्या योग्यतेचा विचार केला पाहिजे.आम्ही हे स्पष्ट करतो की आम्ही हा आदेश अंतरिम उपाय म्हणून पारित करत आहोत आणि अर्जदार थकबाकीसाठी पात्र असेल, जरी अर्जदार दिनांक १.४.१९९३ पासून वरिष्ठ समय श्रेणी पदोन्नतीवर वरिष्ठ वेतन श्रेणी निश्चित करण्यासाठी पात्र असेल."

सबब, विशेष अनुमतीद्वारे हे अपील.

जरी अपीलकर्त्यांचे विद्वान वकील तसेच उत्तरवादी व्यक्तिशः गुणवत्तेवर वाद निर्माण करण्याचा प्रयत्न करत असले, तरी आम्हाला वाटते की या प्रकरणातील गुणवत्तेमध्ये जाण्यासाठी हा योग्य टप्पा नाही. उत्तरवादींच्या प्रकरणाचा सरकारने विचार केला होता आणि न्यायाधिकरणाने निर्देशित केल्याप्रमाणे तोवरिष्ठ वेतन श्रेणीसाठी पात्र नसल्याचे आढळून आले होते, अशी अपीलकर्त्यांनी घेतलेली भूमिका लक्षात घेता, न्यायाधिकरण गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा निर्णय घेऊ शकेल आणि नंतर कायद्यानुसार त्यावर कारवाई करू शकेल, असा योग्य मार्ग असावा. त्याऐवजी, दुर्दैवाने, न्यायाधिकरणाने गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा विचार करण्यापूर्वीच निर्देश देण्याच्या आपल्या अधिकाराचा भंग केला आहे. अशा परिस्थितीत न्यायाधिकरणाचा आदेश बाजूला सारला जातो. न्यायाधिकरणाला गुणवत्तेनुसार या प्रकरणाचा निर्णय घेण्याचे आणि आदेश प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून दोन महिन्यांच्या कालावधीत मुख्य मूळ अर्ज (ओ. ए.) निकाली काढण्याचे निर्देश देण्यात आले आहेत.

त्यानुसार अपील मान्य करण्यात येते.

आर. पी. (R. P.)   अपील मान्य करण्यात आले.

अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल."